

Det Lolland vi er, og det Lolland vi bliver

Budgetforlig 2027-2030

Socialdemokratiet, Din Stemme, Venstre, Konservative, Socialistisk Folkeparti, Lokallisten Lolland og Allan Blak har d. 30. september 2026 indgået forlig om budget 2027-2030.

Lolland Kommune går en vanskelig balancegang. På den ene side er Lolland i en rivende udvikling med Femernbyggeriet, nye arbejdspladser og en rekordlav ledighed på 1,9%. På den anden side er Lolland strukturelt udfordret af mange års befolkningstilbagegang og en kommunal udligning, der ikke kan rumme de sociale og demografiske udfordringer, der skal håndteres på Lolland.

Fokus i budgetforliget er at genskabe balancen. Lolland Kommunes service og strukturer skal tilpasses og udvikles, så den passer til nutidens og fremtidens behov. Samtidig skal arbejdet med at realisere potentialerne for udvikling fortsat prioriteres.

Vi vil med dette budgetforlig sætte rammerne for det Lolland vi er, og det Lolland vi bliver.

For at sætte retningen for forandringen arbejdes der frem mod 2030 med syv budgetpakker, der sætter dagsordenen for den forandring og udvikling vi ønsker på kommunens store serviceområder:

1. Undervisning og dagtilbud
2. Det specialiserede børne- og ungeområde
3. Kultur og fritid
4. Arbejdsmarked og borgerservice
5. Det specialiserede voksenområde
6. Ældreområdet
7. Administrationspakke

Formålet med budgetpakkerne er at give et langsigtet bud på, hvordan kommunens serviceområder kan drives for væsentligt færre penge end i dag, men de skal også beskrive, hvordan det kan gøres med det bedst mulige serviceniveau indenfor de rammer, der er til rådighed, og samtidig sikre et tidssvarende og relevant tilbud til borgerne.

På nuværende tidspunkt er der arbejdet med budgetpakker på alle de store serviceområder. Områderne er meget forskellige, og der er derfor også forskel på, om de mest oplagte bud på svar handler om struktur/antallet af enheder, indførelse af ny teknologi, nye måder at arbejde på eller noget helt andet. Nogle svarmuligheder er allerede identificeret – andre vil skulle findes i arbejdet frem mod budget 2028. En anden væsentlig forudsætning for budgettet er, at Lolland Kommune også i årene fremover modtager et særtilskud på mindst sammen niveau som for 2027 (223 mio. kr. årligt).

Dette arbejde står på skuldrene af konstitueringsaftalen, den gældende plan- og udviklingsstrategi og de strategiske fyrtårne.

Arbejdet med jobskabelse, tiltrækning af arbejdskraft, bosætning og boligpolitik fortsætter med uformindsket kraft. Det er med de initiativer vi bygger fremtidens Lolland.

Industripark ved Rødbyhavn

Med den officielle nationale udpegning af en industripark på over 700 hektar nord for tunnelfabrikken ved Rødbyhavn kan det lokale arbejde endelig gå i gang. Med udpegningen bliver fokus nu på at skabe de planmæssige, organisatoriske og kommercielle forudsætninger for at realisere byrådets ambitioner om en industripark i og omkring Femernfabrikken. Dette arbejde begynder allerede i 2026 for fase 1 af industriparken. Arbejdet med udviklingen af selve Femernfabrikken og det vestlige forland ved Rødbyhavn i samarbejde med Sund & Bælt fortsætter ufortrødent.

Økonomi og erhvervsudvalget

Lolland Kommune har i dag en af landets mest effektive administrationer, og forligskredsen er enige om, at administrationen skal tilpasses i takt med befolkningsudviklingen, sådan at Lolland Kommune fortsat administreres særdeles effektivt.

Målsætningerne i pakke 7, "Administrationspakken", indarbejdes i budget 27. Pakken indeholder flere forskellige greb, der omfatter alt fra interne administrative arbejdsprocesser, der i stigende grad kan erstattes eller understøttes af AI, til stadig mere digitaliserede løsninger i den borgernære service. Samtidig indeholder pakken forslag om at samle administrative funktioner på mindre plads, sådan at udgifterne til administrative kvadratmeter kan reduceres.

Parterne er enige om at ændre tre spareforslag på Økonomi- og Erhvervsudvalgets område. Det vurderes, at omlægningen af trykkerifunktionen ikke er hensigtsmæssig, hvorfor tilbuddet fastholdes i kommunalt regi. Endvidere fastholdes ugeannoncer, da Ugeavisen har stor udbredelse i kommunen.

Derudover har parterne valgt at fastholde en funktion som borgerrådgiver i Lolland Kommune. Funktionen som borgerrådgiver sammenlægges dog med funktionen som veterankoordinator, som fremadrettet samlet set vurderes at kunne varetages af ét årsværk. Øvrige besparelser fastholdes.

Indkøbsafdelingen vil primo 2027 udarbejde et oplæg til Økonomi- og Erhvervsudvalget vedrørende mulighederne for at sikre billigst mulige indkøb. Samtidig ses der på, om bilflåden kan optimeres yderligere.

Byrådet sætter i 2027 deltagelsen i Folkemødet samt fagudvalgenes deltagelse i KL-konferencer på pause.

By- og landdistriktsudvikling

I budgettet for 2026 afsatte Byrådet 0,5 mio. kr. til Maribo bymidte til at understøtte en række tiltag og prøvehandling bl.a. i samarbejde med Maribo Handel og Erhverv. Formålet var at fastholde momentum i bymidten, mens der blev udarbejdet en strategisk

bymidteplan. Midlerne har bidraget til en lang række aktiviteter og initiativer, der har styrket bylivet og samarbejdet i Maribo.

Strategisk Bymidteplan for Maribo er færdig og forventes vedtaget politisk i december. Planen sætter retning for den videre udvikling af bymidten og indeholder en række anbefalinger, som spænder fra mindre tiltag, der kan sættes i gang hurtigt, til større og mere langsigtede forandringer.

For at fastholde den positive udvikling afsættes 2 mio. kr. i 2027 samt i overslagsårene til at understøtte realisering af planen. Midlerne skal i videst muligt omfang geares med ekstern finansiering.

I Nakskov nærmer 2030 projektet sin afslutning. Havnebygningen er åbnet, bymidtefonden har snart givet de sidste bevillinger og udviklingen af færgelejerne og forbindelsen til Hestehovedet er godt i gang. For at bevare momentum i Nakskovs gode udvikling, er der allerede iværksat et forberedelsesarbejde sammen med Nakskov Handel og Erhverv, der skal tegne rammerne for de initiativer der skal tage over, når Nakskov 2030 er slut.

I Kragenæs er kommunen i dialog med lokale kræfter om etablering af faciliteter ved havnen til glæde for lokale, besøgende og turister. Det oprindelige anlægsbudget for parkeringspladser ved Dodekalitten udgår. Når et nyt projekt i Kragenæs foreligger, vil der blive taget fornyet stilling til en kommunal anlægsbevilling.

Sideløbende samarbejdes desuden med f.eks. Kramnitze og Langø om udviklingsprojekter, der er initieret lokalt.

Ejendomsporteføljestrategi

Forligskredsen ønsker at renovere og modernisere de kommunale bygninger, der skal rumme fremtidens tilbud. Samtidig ønsker forligskredsen, at kommunale bygninger, der efterlades tomme i forbindelse med strukturændringer, enten overdrages til civilsamfundet, sælges eller om nødvendigt nedrives.

Som en begyndelse på den ejendomsporteføljestrategi, der skal modernisere hele den kommunale bygningsmasse, afsættes i budget 2027 en anlægsramme på 40 mio. kr. der skal bruges til udmøntning af strategien.

Indledningsvis indgår renovering af Rødby Skole med 10,34 mio. kr. i denne ramme.

Ren Energi Lolland (Reel)

Lolland Kommune har i en årrække haft en dedikeret organisation (Reel) til strategisk arbejde med den grønne omstilling. Da de besluttede projekter nærmer sig deres afslutning og flere af de oprindelige deltagere har forladt samarbejdet, opsiges samarbejdet med ophør 1.7 2027. Som konsekvens heraf udgår ejendommen Saften i Horslunde af kommunal drift. Ejendommen vil blive tilbudt overdraget til civilsamfundsaktører i lokalområdet, alternativt solgt eller nedrevet. Den samlede besparelse på helårsbasis udgør 1,6 mio. kr.

Styrkelse af beredskabsopgaven

De nationale forventninger til det kommunale beredskab er voksende som følge af nye opgave afledt af især den sikkerhedspolitiske situation. Til imødegåelse af de afledte kommunale opgaver afsættes ½ årsværk i sektoren for Ejendomme og Faciliteter til varetagelse af de nye opgaver.

Klima- Teknik- og Miljøudvalget

Færgebetjening

Fra 2027 betjenes Askø, Femø og Fejø af to færger. Den nuværende flåde på tre færger bibeholdes og anvendes i turnus. Overgangen til betjening med to færger giver en besparelse på færgedriften på 8,5 mio. kr. Til ekstra færgebetjening i spidsbelastningsperioder såsom ferier, særlige begivenheder på øerne og erhvervslivets behov for kapacitet i visse perioder, afsættes 1,1 mio. kr.

Den endelige fartplan og spidsbelastningsbetjeningen fastlægges i dialog med Ø-kontaktrådet og færgepersonalet. Dette sker med udgangspunkt i forskellige scenarier for hvordan kapaciteten kan fordeles mellem de tre øer. I forlængelse af høringen sker der en endelige behandling af færgebetjeningen på byrådets møde i november. Ikrafttræden af to-færgebetjeningen sker, når den endelige fartplan foreligger.

Som tidligere besluttet af byrådet er arbejdet med færgeindkøb og el-infrastruktur sat i bero. Arbejdet med renovering af færgelejerne iværksættes hurtigst muligt. For at sikre en fremtidig grøn færgebetjening af de tre øer, bør der indgås dialog med staten om at den samlede færgedrift overgår til staten.

Tangrydning

Der har i 2026 været et forsøg med kommunal tangrydning på udvalgte strande i badesæsonen. Tangrydningen har delvist afhjulpet de gener tangophobning på strandene har forårsaget. Kommunen har alene hjemmel til rydning på strandene, ophobning i kystvandene er udenfor kommunens myndighed. Ordningen gøres permanent, og der afsættes 0,5 mio. kr. til opgaven. Lolland Kommune forventer, at Femern a/s som tidligere aftalt rydder tang ved det vestlige forland på samme niveau som kommunen.

Børne-, Skole-, Fritids og Kulturudvalget

Dagtilbuds- og Skoleområdet

Fra 500 fødsler om året i 90'erne nærmer Lolland Kommune sig nu 200 årlige fødsler. Samtidig er Lolland en kommune hvor flere børn end andre har brug et stærkt fagligt miljø. Dagtilbud og skoler står derfor centralt i den strukturelle tilpasning af Lolland Kommune. Selvom der løbende har været skolelukninger, er det fortsat nødvendigt at tilpasse strukturen til det antal børn og unge, vi har i dag og får i fremtiden. Samtidig har skolerne igennem mange år arbejdet med at skabe bedre resultater. Med denne aftale fremtidssikrer vi rammerne om Lollands skolevæsen, så der skabes ro til et vedvarende

fokus på indhold og kvalitet i årene som kommer. Det er det, skolerne har brug for, så de kan lykkes.

Skolerne har igennem mange år arbejdet med at skabe bedre resultater, og Lolland Kommune har en ambitiøs folkeskolestrategi. Alligevel må vi konstatere, at for mange elever stadig afslutter folkeskolen med utilfredsstillende resultater.

Målet med budgetaftalen er derfor klart: Den faglige kvalitet skal løftes for alle børn, og indsatsen for de børn, der har brug for ekstra hjælp, skal styrkes. Forligskredsen fastsætter følgende mål, som Børne-, Skole-, Fritids- og Kulturudvalget følger op på årligt:

- at fraværet i skolerne falder
- at elevernes færdigheder undervejs i skoletiden og ved afgangseksamen forbedres markant
- at flere går til eksamen og kommer i gang med en ungdomsuddannelse, når de er færdige med folkeskolen

Vejen til bedre resultater går gennem en skole, der er et godt sted at være, og hvor undervisningen er varieret, praktisk og forbereder eleverne på livet efter skolen. Derfor skal alle kommunens skoler udvikle en tydelig profil baseret på varieret og praktisk undervisning, og et styrket samarbejde med erhvervs-, forenings- og kulturlivet. Børne-, Skole-, Fritids- og Kulturudvalget gennemfører dette arbejde i 2027 og 2028 sammen med Fælleselevrådet, skolebestyrelserne og medarbejderne, så profilerne er en betydelig del af skolernes hverdag senest skoleåret 2028/29. Som en del af arbejdet sætter skolerne samtidig fokus på de gensidige forventninger mellem skole og hjem, så det gode samarbejde med forældrene bygger på et tydeligt fælles afsæt.

Forligskredsen er enige om at fastholde to-voksenordningen i indskolingen for at tilgodese arbejdet med elevernes læring og trivsel bedst muligt. Det har ligeledes været en prioritet for forligskredsen at juniorklubberne og SFO2 kan fortsætte. Samtidig fastholdes midlerne til kompetenceudvikling på både dagtilbuds- og skoleområdet – dog med pause i 2027. Det fastholdes ligeledes at svømmeundervisningen fortsætter.

I Lolland kan vi være stolte af vores dagtilbud og høj kvalitet kræver uddannet personale. Det har derfor været en prioritet for forligskredsen, at der fortsat satses på pædagogisk uddannet personale i vores dagtilbud. I udvalgets kommende arbejde med en ny dagtilbudsstrategi skal de gode erfaringer fra Havørnen indgå som en mulighed for, at flere dagtilbud på sigt kan drives som skovbørnehaver.

Der skal sikres rimelige vilkår for forældre og børn samtidig med at økonomien tilpasses. Derfor går vi fra 10 til 20 lukkedage i SFO men kun fra 10 til 15 lukkedage i dagtilbud.

Dagtilbud og skole – en ny struktur

Kræfterne samles på færre matrikler, så ressourcerne fremover går til undervisning og pædagogik frem for overkapacitet på skoler og i dagtilbud. Vi tror på, at børnene i Lolland Kommune vil profitere af stærke faglige fællesskaber, hvor lærere og pædagoger samarbejder om at lave den bedste skole for børnene.

For at understøtte ambitionerne i aftalen sker følgende ændringer i skole- og dagtilbudsstrukturen:

- Østofte Skole udfases af kommunal drift, og eleverne går fra august 2027 i skole i Maribo på afdeling Blæsenborg. Daginstitutionen i Østofte fortsætter i en udvidet udgave med vuggestue.
- Søllested Skole udfases af kommunal drift, og eleverne går fra august 2027 i skole i Nakskov på en ny, samlet skole. Daginstitutionen fortsætter med børnehave og vuggestue. Det er ambitionen, at lokalerne herefter skal huse STU-Lolland og A-huset.
- Byskolen og Stormarkskolen i Nakskov sammenlægges fra august 2027 til én skole på – i første omgang – to afdelinger, der også optager eleverne fra Søllested. Der er et fremtidigt ønske om en nybygget, moderne skole i Nakskov til 0.-7. klasse, ligesom muligheden for at placere 8.-9. klasse på Nakskov Uddannelsescenter undersøges. Udvalget arbejder i 2027 med mulige scenarier for en nybygget skole i Nakskov.
- Daginstitutionen Skovsgårdsvej i Nakskov udfases pr. 1/8 2027 af kommunal drift, og børnene tilbydes plads i de øvrige daginstitutioner i Nakskov.
- Skovbørnehaven Havørnen flyttes pr. 1/8 2027 fra Holeby og tilknyttes daginstitutionen Møllebakken i Østofte. Samtidig gives forældrene mulighed for at hente og aflevere i skoven. Det er undersøgt om Havørnen kan drives som en selvstændig institution, hvilket har vist sig ikke muligt.

En mulig håndsækning fra staten

Beslutninger om at lukke skoler træffes kun efter grundige og svære overvejelser. Men både økonomien og det markante fald i børnetallet gør en tilpasning af strukturen nødvendig, hvis vi skal indfri ambitionen om at løse de udfordringer, Lollands skolevæsen står i, og give skolerne den ro, der kræves for at arbejde med kvaliteten.

Regeringen har undervejs i forhandlingsforløbet varslet en pulje på 500 mio. kr. frem mod 2030, som skal hjælpe økonomisk pressede kommuner, så skoler ikke lukkes alene af økonomiske årsager. De nærmere kriterier og den konkrete ansøgningsmodel kendes endnu ikke, men Lolland Kommune ansøger puljen, så snart det bliver muligt. Målet med ansøgningen er at give skolerne ro og rammer til at arbejde med den nødvendige udvikling.

Da det er umuligt at forudsige et evt. statsligt tilskud, fastholder forligskredsen udfasningen af Østofte Landsbyordning og Søllested Landsbyordning som i fremtiden vil huse STU og A-huset. Samtidig søger Lolland Kommune 20 mio. kr. årligt fra puljen i 2027-2030. Opnår kommunen inden 1. marts 2027 tilsagn som giver væsentlige og fornyede muligheder for at undlade ændringerne og dermed bevare skolerne, vil dette danne grundlag for fornyet politisk behandling.

Det specialiserede børne- og ungeområde – tidligere og mere effektiv indsats

Forligskredsen ønsker en omlægning af indsatsen for børn og unge mod tidligere og mere forebyggende hjælp i almenområdet. Sundhedspleje, dagtilbud, PPR og skole skal i højere grad arbejde sammen om at opdage børn i mistrivsel tidligt, blandt andet gennem

systematisk brug af data og virkningsfulde værktøjer, så børnene får den rette hjælp, før problemerne vokser sig store. Målet er først og fremmest øget trivsel. På længere sigt forventer forligskredsen, at det giver behov for færre myndighedsforløb og anbringelser.

Børne-, Skole-, Fritids- og Kulturudvalget udarbejder i 2027 en konkret strategi for tidlig indsats - "Rettidig Handling" og følger udviklingen tæt gennem centrale indikatorer som antallet af underretninger, antallet af nye myndighedssager og antallet af anbringelser. Den forventede økonomiske effekt indføres gradvist med 5 mio. kr. i 2029 og 15 mio. kr. i 2030.

Mange borgere i Lolland Kommune har gavn af tilbud fra organisationer, som ikke er kommunale. Det har været en prioritet for forligskredsen at fastholde tilskuddene til både Headspace og Familieringen. Begge er eksempler på netop den tidlige, lettilgængelige hjælp, som aftalen sigter mod. Som led i arbejdet med "Rettidig Handling" arbejder udvalget i 2027 med en analyse af, hvilke civilsamfundstilbud og kommunale tilbud som borgerne bruger, hvad de bidrager med i den forebyggende indsats, og hvordan samarbejdet med aktørerne kan styrkes. Analysen indgår i grundlaget for strategien og for en fremtidig model for samarbejder med kommunen.

Kultur og fritid – færre, men stærkere enheder

Antallet af kommunale kultur- og fritidsfaciliteter er ikke reduceret i takt med det faldende befolkningstal og danskernes ændrede fritidsvaner. Derfor vedtog byrådet i 2025 en Strategi for kultur- og fritidsfaciliteter. Budgetforliget understøtter strategiens mål om at skabe et solidt grundlag for en bæredygtig drift og udvikling af kultur- og fritidslivet i kommunen. Et af strategiens mål er at fastholde muligheden for aktiviteter i Nordvestlolland. Der afsættes derfor 2,6 mio. kr. til udbedring af Ravnsborghallens facadeelementer.

På halområdet ophører den kommunale drift af Østoftehallen, Rødbyhavn Sportshal og Svanevigcentret med udgangen af juni 2027. Tiden frem til da bruges til dialog med interesserede aktører om vilkårene for en eventuel overtagelse af ejerskab, drift og vedligeholdelse af bygningerne i selvejende regi.

Arbejdet med at realisere strategien fortsætter i de kommende år. Forligskredsen er enige om, at der fortsat vil være behov for at tilpasse både kommunens faciliteter og kommunens tilskud til foreninger, selvejende institutioner og andre aktører på kultur- og fritidsområdet, så de samlede ressourcer matcher borgernes behov og det antal borgere, der bruger tilbuddene.

Konkret indledes dialog med Museum Lolland-Falster om eventuel overtagelse af Skibs- og Søfartsmuseet i Nakskov pr. 1/7 2028. Der indledes ligeledes dialog med Søllested om vilkårene for fortsættelse af Søllested Bio & Kulturhus' aktiviteter uden kommunalt driftstilskud efter 1/1 2028.

For at give højere kvalitet i driften og samarbejdet mellem kommunen og brugerne af Højrebyhallen, Ravnsborghallen og Rudbjerghallen samles disse under Nakskov Idrætscenter (NIC).

På teaterområdet opgraderes Nakskov Teatersal teknisk, mens Lienlund i Nakskov udfases, og Amatørscenens aktiviteter flyttes til andre egnede lokaler.

Lokalarkiver og biblioteksfunktioner samles i fremtiden på færre lokationer. 1/1 2028 flyttes Digecentrets aktiviteter fra Rødbyhavn til Rødby, hvor der etableres et bibliotekspunkt. Det sker som led i at styrke Sydøstlolland med et samlet område for borgernære fritids- og kulturtilbud. Skulle lokale kræfter ønske at videreføre et arkiv uden kommunale forpligtelser, indgår kommunen gerne i en dialog om mulighederne herfor.

Fremtidens svømmehaller

Lolland Kommune har med tre svømmehaller og et selvstændigt varmtvandsbassin i Rødby, Nakskov og Maribo en høj svømmehalskapacitet i forhold til antallet af borgere. Maribo Svømmehal er opført i 1977 og nærmer sig dermed 50 år. Det må forventes, at hallen inden for en kortere årrække får behov for en gennemgribende renovering.

Forligskredsen er derfor enige om, at det samlede udbud af svømmefaciliteter i kommunen skal drøftes, inden der træffes beslutning om større investeringer. Som led i gennemførelsen af hal- og facilitetsstrategien belyser udvalget de langsigtede muligheder for kommunens svømmehaller, så byrådet inden udgangen af 2028 kan tage stilling til fremtiden på området.

Landdistriktskoordinator

Foreningslivet og de lokale ildsjæle bærer meget af det, der gør det attraktivt at bo i Lollands landsbyer. For at understøtte dette i fremtiden er forligskredsen enige om at oprette en funktion som landdistriktskoordinator, der skal styrke samarbejdet mellem kommunen, foreningerne og de frivillige og arbejde for, at målene fra Kultur- og Fritidsstrategien om høj kvalitet i den fremtidige portefølje af kultur- og fritidsfaciliteter opnås. Den nærmere organisering og forankring fastlægges i forbindelse med udmøntningen. Funktionen evalueres i 2029 med fokus på både brugernes oplevelser og på, hvordan funktionen bidrager til at nå målene.

Forenings- og idrætslivet er vigtigt for sundhed og forebyggelse

Foreningslivet og idrætten er en central medspiller i arbejdet med sundhed, trivsel og forebyggelse i Lolland Kommune. Kommunen samarbejder blandt andet med DBU Lolland-Falster om velfærdsalliancen og bygger gennem partnerskabet "Trygt i gang" bro, så flere borgere finder vej til lokale idrætsfællesskaber efter et sundhedsforløb. Også eliteidrætten spiller en rolle: Når eliten spiller i den bedste række, får breddeidrætten forbilleder – og bredden leverer til gengæld de talenter, eliten lever af. Forligskredsen er derfor enig om at forlænge samarbejdsaftalen med Team Sydhavsørerne for sæsonerne 2026/2027 til 2028/2029, hvor klubben til gengæld for det kommunale tilskud udbreder kendskabet og inspirerer til idræt blandt børn og unge og bringer eliteidrætten ud i lokalsamfundet – blandt andet gennem spillerbesøg og billetter til kommunens skoleklasser.

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget

Udgangspunktet for udvalgets arbejde er stærkt. Lolland Kommune har en historisk lav ledighed på kun 1,9 %, hvilket placerer Lolland Kommune i toppen på landsplan, når det handler om at få ledige i job. Mange års arbejde med at tiltrække og fastholde arbejdspladser i kombination med en aktiv beskæftigelsesindsats bærer frugt. Det er afgørende for Lollands fremtid, at udvalget sammen med Økonomi- og Erhvervsudvalget fastholder det dobbelte fokus på både at sikre arbejdspladser og en lav ledighed.

Arbejdsmarkedsområdet

Pakken vedr. arbejdsmarked ligger i forlængelse af det seneste års tilpasning af beskæftigelsesindsatsen, så der i dag er færre, men mere målrettede tilbud og indsatser. Jobcentret har omstillet den aktive beskæftigelsesindsats til primært at være virksomhedsrettet med et endnu tættere og stærkere samarbejde med virksomhederne.

Det hænger fint sammen med målsætningen i beskæftigelsesreformen. Den er besluttet, men en del lovgivning ventes først at falde på plads i efteråret 2026 og i 2027. Reformen medfører besparelser og et loft over de midler, kommunerne må anvende på "Øvrig vejledning og opkvalificering" (ØVO), der dækker over de arbejdsmarkedsrettede indsatser, der kan tilbydes ledige, for eksempel kortere kurser, afklarings- og udredningsforløb med mere. På grund af tidlig tilpasning, målrettet anvendelse af mentorer, investeringsprojekter og generel tilbageholdenhed med ansættelser er det fortsat forventningen, at Jobcenteret ikke skal afskedige et større antal medarbejdere.

Mens antallet af ledige tæt på arbejdsmarkedet er historisk lavt, har Lolland stadig en stor andel af ledige, der af forskellige årsager har vanskeligt ved at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet. Overførselsudgifter udgør således fortsat hovedparten af områdets budget, og en reduktion af disse udgør derfor også det største potentiale for varige besparelser.

Ambitionen er, at denne gruppe også skal have gavn af de gode konjunkturer. I forlængelse af reformens fokus på virksomhedsrettede tilbud har jobcenteret igangsat en omlægning af tilbud, der matcher denne tilgang. Hovedsporet for borgere over 30 år er investeringsprojektet "Jobfokus", som udvalget godkendte i august 2025, og som gennemføres i samarbejde med den Sociale Investeringsfond. Over en treårig periode skal indsatsen gives til minimum 360 borgere og sikre, at flere borgere med udfordrende livsbetingelser får tilknytning til arbejdsmarkedet. Udvalget har ligeledes i samarbejde med Region Sjælland og Den Sociale Kapitalfond investeret i en indsats for ca. 100 overvægtige borgere, der kombinerer farmakologisk behandling med støtte til varige livsstilsændringer gennem individuel vejledning og gruppefællesskaber. Målet er dobbelt: at borgerne opnår en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet og får et bedre og sundere liv.

Som i resten af landet er for mange unge under 30 ikke i job eller i uddannelse. På landsplan er der tale om ca. 45.000 unge, og den seneste opgørelse viser, at der er tale om ca. 700 unge i Lolland kommune.

Det er en prioritet for parterne, at antallet over de kommende år nedbringes. Det skal dels ske gennem tidligere indsatser i vores børns liv, og dels gennem målrettede indsatser for de unge. De tidlige indsatser ligger som en del af en ny Børnepolitik og en styrket strategisk indsats kaldet "Rettidig handling". De målrettede indsatser for de unge varetages af den kommunale ungeindsats (KUI) og via indsatser og midler (ca. 6 mio. kr. i perioden 2025-2028) fra "Ungeløftet". Formålet er, at alle unge bringes tættere på uddannelse og/eller beskæftigelse. Begge relevante fagudvalg vil følge udviklingen tæt og i fællesskab sætte konkrete mål for indsatsen.

Borgerservice

Med budgetaftalen samles Borgerservice på én lokation i Nakskov. I dag betjener de fleste borgere sig via digitale selvbetjeningsløsninger og har kun sjældent behov for at aflægge Borgerservice et fysisk besøg. Ved at samle Borgerservice på én lokation kan der opnås en større effektivitet, og det er muligt at videreudvikle en god digital brugeroplevelse til de mange. Samtidig vil udvalget se på, hvordan der kan udvikles mere fleksible løsninger for de borgere, der i dag har vanskeligt ved at benytte digitale løsninger.

Der skal være god lokal service til de internationale tilflyttere og de virksomheder, der anvender international arbejdskraft. Der udvikles derfor et lokalt tilbud i regi af borgerservice. Den konkrete udformning indgår i udvalgets fremtidige arbejde.

Udvalget har allerede igangsat et arbejde med at forebygge og opdage socialt bedrageri. Med budgetaftalen fastholdes disse ambitioner. Det forventes at besparelserne øges i overslagsårene.

Endelig vil Borgerservices callcenter stå i spidsen for et arbejde, hvor der i samarbejde med de øvrige sektorer skal udvikles en samlet strategi for telefonbetjening i kommunen. Dette skal på sigt frigive administrative ressourcer og give en mere koordineret og optimal service til borgerne.

Det specialiserede voksenområde

Det specialiserede voksenområde er nationalt karakteriseret ved et markant og stigende udgiftspres. Lolland Kommune har budgetteret realistisk og ikke oplevet store overskridelser, men udgiftsniveauet er højt i forhold til andre kommuner, selv når der korrigeres for Lollands særlige rammevilkår.

I budgetpakken er der identificeret initiativer, der har potentiale til at nedbringe omkostningerne:

- Revisitation af bostøtte (§ 85 i Serviceloven)
- Omlægning af paragraf 104 indsatsen
- Større flow i afslutning af midlertidige botilbud (§ 107)
- Længere tid i egen bolig
- Samarbejde om fælles standarder og prisforhandlinger

Forligskredsen er enige om, at der skal arbejdes videre med alle initiativer, og opsættes konkrete måltal, så de ambitiøse målsætninger løbende kan evalueres.

Aktuelt flyttes aktivitetstilbuddet i Fuglse (A-huset) til Søllested Skole, når skolen lukkes med udgangen af skoleåret. Samtidig flyttes STU-Lolland, der i dag ligger i Hunseby til Søllested skole. Bygningen i Hunseby er midlertidigt stabiliseret med stolper, men omkostninger til en renovering med tidssvarende forhold for både elever og personale vil være store.

Begge tilbud vil få gode vilkår efter flytningen, både i kraft af den centrale beliggenhed med gode muligheder for kollektiv transport, og fordi lokalerne tilbyder handicapvenlige faciliteter, der kan tilgodese borgernes særlige behov.

Samtidig igangsættes et arbejde med at udarbejde en strategi for den samlede kapacitet på botilbudsområdet. Det sker for at sikre, at Lolland Kommune har et hensigtsmæssigt udbud af egne tilbud i forhold til behov.

Det har været vigtigt for parterne i så stort et omfang som muligt at bevare forebyggende tiltag og derfor fjernes besparelsen på Familier og Alkohol. Ligeledes udsættes besparelsen på Skomagerens Hus til 2028. Udvalget vil i 2027 se på mulighederne for at indgå et samarbejde med en social aktør omkring den fremadrettede drift af tilbuddet.

Lukningen af Klub Skovbo i forbindelse med budget 2026 har vist sig at have større konsekvenser for brugerne end ventet. Derfor afsættes 150.000 kr. til de tre eksisterende støttecentre, så der kan genetableres fritidstilbud for borgere tilknyttet Center for Handicap. Udvalget beslutter de konkrete rammer for tilbuddet.

Budgetaftalen sikrer yderligere den frivillige organisation "Mindre spild" lokaler på sigt, da foreningen garanteres lokaler på Krogsbølle indtil der er fundet et andet sted.

Besparelsen vedrørende samdrift af hjælpemiddeldepot og lukning af alkoholsatellitten fastholdes.

Sundheds- og Ældreudvalget

Ældreloven er nu lidt over et år gammel, og implementeringen går godt. De første tilsyn konkluderer, at ældreplejen generelt har en høj faglig kvalitet, ligesom brugertilfredshedsanalyserne viser, at borgerne generelt er godt tilfredse. Det ændrer dog ikke ved, at ældreloven først og fremmest er en kulturændrende lovgivning, der vil tage år at implementere.

Reformen forudsætter en helt ny styringsmodel, og det har været og er fortsat afgørende at følge økonomien tæt. Det ændrer ikke ved, at rekrutteringsudfordringerne på ældreområdet udgør en særlig problemstilling. Der har i en årrække været arbejdet med en bred vifte af fastholdelses- og rekrutteringsindsatser på SOSU-området. Det arbejde fortsætter, men det er samtidig helt nødvendigt at udvikle ældreområdet på en måde, hvor plejen kan tilrettelægges mere effektivt og med fokus på dem, der har størst behov.

Udvalget har medio 2026 besluttet at gennemføre en analyse af sygeplejen, der har til formål at sikre en effektiv ressourceanvendelse og styring på dette område. Udvalget vil

få fremlagt resultaterne af analysen ultimo 2026 og træffe beslutninger om evt. ændringer.

I 2028 gennemføres en større evaluering af hele plejeområdet.

Også på ældreområdet har parterne haft fokus på at bevare forebyggende tiltag, og derfor fjernes besparelsen på fortsættende træning. Desuden udskydes besparelsen på den tilknyttede læge inden for palliation med et år til 2028, således at der er mere tid til at etablere en ny ordning med regionen. De øvrige spareforslag fastholdes.

Plejeboligstrategi 2.0

De svageste og mest plejekrævende ældre borgere i Lolland Kommune skal tilbydes kompetent pleje på et plejecenter. Den stigende kompleksitet og sygdomstyngde betyder, at de faglige krav til personalet vokser. Der er derfor behov for at samle de faglige kompetencer og tilbyde demensvenlige og moderne boliger.

Visionen er, at der om 10 år er tre moderne plejecentre i Lolland Kommune, der hver har ca. 100 boliger. Centrene placeres i henholdsvis Nakskov, Maribo og Rødby.

Etableringen af sundheds- og omsorgspladser i Stokkemærke og lukningen af plejecenteret giver mulighed for at komme i gang med nedrivningen af Blomsterparken og etableringen af et nyt plejecenter. Etableringen vil ske i samarbejde med Boligforeningen Lolland og i tilknytning til Kirsebærhaven, så det samlede plejecenter vil rumme ca. 100 boliger.

I Nakskov og i Maribo er der dialog med investorer og potentielle driftsoperatører om opførslen af nye plejecentre, der finansieres af privat kapital.

Med det udgangspunkt vil udvalget i første halvdel af 2027 udarbejde en ny plejeboligstrategi, herunder en konkret plan for opførslen af det nye plejecenter i Rødby. Planen vil indeholde en indstilling til byrådet om, hvilke små plejecentre der skal lukkes, når et nyt center står klart.

Velfærdsteknologi

Som det fremgår af pakken på ældreområdet, indeholder budgetaftalen en ambitiøs målsætning om anvendelse af mere velfærdsteknologi. Målet er, at velfærdsteknologi frigør kapacitet, understøtter medarbejderne fagligt og løfter kvaliteten for borgeren. Udvalget vil følge udviklingen tæt og sætte mere præcise og langsigtede mål for indsatsen i 2027.

Sundhedsreform

Med det regionale budget for 2027 tilføres sundhedsvæsenet i den sydlige og vestlige del af Region Østjylland hele 768 mio. kr. Derudover sker der en betydelig prioritering af de mest udfordrede sundhedsråd, og økonomien til opgaveflyttet i Sundhedsråd Østjylland og Øerne øges fra grundbevillingen på 274 mio. kr. til 459 mio. kr. i 2027 stigende til 531 mio. kr. i 2030.

Det giver mulighed for et betragteligt løft af en række sundhedstilbud, hvoraf ca. 41 mio. kr. i 2027 (stigende til ca. 130 mio. kr. i 2030) er afsat til indsatser i kommunerne. Sundhedsrådet har endnu ikke truffet beslutning om den endelig fordeling af midler, men det forventes, at Lolland kommune i 2027 får omtrent 7 mio. kr. Sundhedsrådet forventes at prioritere fire indsatser: Den ældre medicinske patient, Borgere med kronisk sygdom, Børn og unge i mistrivsel samt Voksne med psykisk sygdom. De relevante fagudvalg mødes og prioriterer ultimo 26 efter endelig godkendelse i Sundhedsrådet.

1. januar 2027 flyttes fire tilbud til regionen. Det drejer sig om de midlertidige pladser (fremadrettet kaldet "sundheds- og omsorgspladser" (SOP)), akutsygeplejen, den specialiserede rehabilitering/genoptræning på avanceret niveau samt den patientrettede forebyggelse. I god dialog med regionen og med Sundhedsrådet er der opnået enighed om, at kommunerne i sundhedsrådet fortsat drifter SOP-pladserne og den patientrettede forebyggelse fra 1. januar 2027. Der tilføres ekstra midler for at leve op til nye kvalitetsstandarder, og det er forventningen, at budgettet for de opgaver, der flyttes, balancerer.

Maribo 30. september 2026

Marie-Louise Brehm Nielsen
Din Stemme

Vibeke Grave
Socialdemokratiet

Henning Alfred Rasmussen
Din Stemme

Henrik Jacobsen
Det Konservative Folkeparti

Merete Meyer
Venstre

Cecilie Louise Stabell
Socialistisk Folkeparti

Leif Utermöhl
Lokallisten Lolland

Allan Blak
Løsgænger